

ЧОМУ ПАДАЮТЬ МОСТИ ТА ЧИ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКІ МОСТИ В КРИТИЧНОМУ СТАНІ?

*Левченко Я.С., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Протягом останніх десятиліть розвиток української економіки перебуває в досить складних умовах. Особливого загострення ця проблема набуває в період посилення зовнішніх та внутрішніх викликів, які були спричинені кризами: 2008-2015 рр. – фінансово-економічна, 2014-2015 рр. – політико-економічна. Тому наукові дискусії, стосовно розробки плану дій щодо відновлення, тривають досить тривалий період часу та не втрачають свою актуальність і сьогодні.

Транспорт та його інфраструктура – важливий чинник, який визначає розвиток та безпеку кожної країни. Його стабільне, безперебійне та ефективне функціонування є запорукою успішної взаємодії всіх секторів економіки, покращення добробуту населення а також забезпечення обороноздатності держави та її інтересів.

В рамках Євроінтеграції утворена ефективна платформа для співпраці на регіональному рівні в рамках Транспортної панелі Східного партнерства, основною метою якої є сприяння у покращенні транспортних сполучень між ЄС та його найближчими сусідами. Транспортні мережі та послуги відіграють ключову роль у поліпшенні якості життя громадян країни та у зростанні можливостей розвитку промисловості. Тому, транспорт є однією з ключових сфер співпраці між ЄС та Україною, й відповідно до статті 368 Угоди про асоціацію Україна – ЄС основною метою такої співпраці є сприяння реструктуризації та оновленню транспортного сектору України і поступовій гармонізації діючих стандартів та політики з існуючими в ЄС.

Проте галузь дорожнього господарства являється недостатньо розвиненою. Це є основною перешкодою на шляху розвитку економічної активності України в напрямку сталого зростання. Тому дослідження теперішнього стану та тенденцій розвитку інфраструктури дорожнього господарства в цілому та мостобудування зокрема, є важливою задачею наукової дискусії.

Перевірки мостів в Італії засвідчили невтішні висновки: 300 мостів в країні знаходяться в аварійному стані і можуть в будь-який момент обвалитися. А недалеко від сицилійського містечка Агрігент вже перекрито рух по мосту. Причиною цього є структурні пошкодження в опорах. Більшість мостів і доріг в Італії були побудовані в 50-60-ті роки минулого століття і знаходяться в поганому стані. Термін придатності бетону, з якого вони зроблені, в залежності від марок, становить ті ж 50-60 років.

У Франції дороги знаходяться в «критичному стані»: близько 50% дорожнього покриття потребує ремонту, кожен десятий міст знаходиться в поганому стані. Недавня перевірка, проведена урядом, показала, що третина

мостів потребує термінового ремонту, а 841 з них загрожує потенційний ризик обвалення. У своєму звіті міністр транспорту Франції Елізабет Борн заявила, що з 12 тисяч французьких мостів третину потребує косметологічному ремонті, щоб виключити структурні зміни. У 7% випадків пошкодження досить серйозні. Вони можуть привести до обвалення. Необхідно закрити ці мости для великовантажних машин, а може бути, і для всіх автомобілів.

У Німеччині подібне дослідження в минулому році провів Федеральний науково-дослідний дорожній інститут. Результат так само викликає тривогу: стан 12,4% німецьких мостів вселяє серйозні побоювання, в безумовно хорошому стані знаходяться всього лише 12,5% німецьких мостів, тобто кожен восьмий. Багато мостів були побудовані в 60-70-ті роки минулого століття і не розраховані на дуже жвавий рух наших днів. До речі, завдяки програмі реновації, прийнятої після возз'єднання двох Німеччин, стан мостів на сході країни краще, ніж на заході, де по ряду мостів, включаючи Леверкузенський міст через Рейн на північ від Кельна, вже заборонено рух великовантажних автомобілів.

У Нідерландах відносно непогано йдуть справи з мостами федерального значення, зате мости, що знаходяться у веденні міст і провінцій, викликають тривогу: тільки в провінції Північна Голландія в аварійному стані знаходяться 14 мостів.

Уряд Болгарії в 2018 році оголосив про плани по ремонту більш ніж 200 мостів, велика частина яких була побудована 35-40 років тому. Болгарія вважається найбільш проблемною країною Євросоюзу, тому модернізація транспортної інфраструктури буде проходити за рахунок коштів фондів ЄС.

У Росії тільки 20% мостів (загальна кількість близько 42000 шт.) Оцінюється як «добрий». Ще 18% мостів знаходяться в незадовільному стані, аварійним вважаються 2% споруд - близько 900 одиниць.

Дорожня галузь України – це система автомобільних доріг, інженерних мереж, державних та приватних підприємств і організацій, що їх обслуговують. Значення автошляхів України у міжнародному сполученні підтверджується проходженням по Україні 4-х із 10-ти Міжнародних транспортних коридорів, зокрема і через діючі автомагістралі, такі як Київ-Чоп та Київ-Одеса. Загальна протяжність мереж автошляхів державного та місцевого значення складає близько 170 тис.км., якість яких суттєво впливає на ефективність національного бізнесу та конкурентоздатність української економіки [1].

Мережа автомобільних доріг загального користування України поділяється на дороги державного значення – 52,0 тис.км (8,6 тис.км – міжнародні, 4,8 тис.км – національні, 10 тис.км – регіональні та 28,3 тис.км – територіальні) і дороги місцевого значення – 117,9 тис.км (67,9 тис.км – районні та 50 тис.км – обласні) [2].

Україна посіла 130-е з 137 місць в світовому рейтингу якості доріг, опинившись таким чином у ТОП-10 країн з найгіршими автотрасами. Про це свідчать дані Індексу глобальної конкурентоспроможності Global Competitiveness Index 2017-2018 [3].

За оцінками експертів Світового економічного форуму понад 9,6 тис. мостів за технічними параметрами не відповідають вимогам сучасних норм і фактичному навантаженню, а 86 мостів перебувають в аварійному стані [4].

Література:

1. Міністерство інфраструктури України. Дорожня галузь. 2019. URL: <https://mtu.gov.ua/timeline/Dorozhne-gospodarstvo.html> (дата звернення 20.09.2019).
2. Технічний стан автомобільних доріг загального використання. 2019. URL: <https://mtu.gov.ua/content/tehnichniy-stan-avtomobilnih-dorig-avtomobilnih-dorig-zagalnogo-vikoristannya.html> (дата звернення 20.09.2019).
3. Щодо забезпечення промислової політики. 2016. URL: <https://lcci.com.ua/wp-content/uploads/2016/12/Lyst-TPP.pdf> (дата звернення 11.09.2019).
4. Концепція державної цільової економічної програми розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення на 2018-2022 роки. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2018-p> (дата звернення 20.09.2019).

СТАН МОСТІВ УКРАЇНИ: ЗВОЛІКАТИ НЕ МОЖНА

*Левченко Я.С., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Для Міністерства інфраструктури України (МІУ) 2017-2018 рр мали стати роками мостів – у профільному відомстві обіцяли ініціювати будівництво та ремонт 80 таких об'єктів. Але реалізувати задумане не вийшло – не вистачило коштів, а мости, як на зло, нагадували про себе виключно в негативному контексті – то обвалиться частина шляхопроводу, то обсіплеться бетон з мосту, то експерти заговорять про можливі обвалення тощо [1].

За 2017-2018 роки в Україні капітально відремонтовано лише 60 мостів. Тобто процес триває, проте банально не вистачає коштів [2]. У цьому році, за планом, в Україні капітально відремонтують лише 45 мостів, однак ще тисяча потребують термінової реконструкції [3].

І це тільки процитовані найбільші столичні ЗМІ новини. Про ситуацію в невеликих населених пунктах та їх підрахунок держава провести не в змозі. В Україні більше половини мостів потребують ремонту.

В роботі [4] зазначено, що 1873 одиниці мостів, які були обстежені і занесені в базу АЕСУМ (аналітично-експертна система управління мостами), потребують негайного ремонту для подальшої безпечної експлуатації. База АЕСУМ налічує актуальні дані лише для 6919 одиниць залізобетонних мостів, з 16187 одиниць мостів підпорядкованих УкрАвтодору. Приблизно для 9268 одиниць мостів технічний стан невизначений і кількість мостів, що потребують термінового ремонту значно більша ніж 1873 одиниць.